

5. Међународна конференција
Бањалучке берзе
Бања Лука 2010.

Улога осигуравајућих друштава на
тржишту капитала

Божана Шљивар,
Агенција за осигурање Републике
Српске

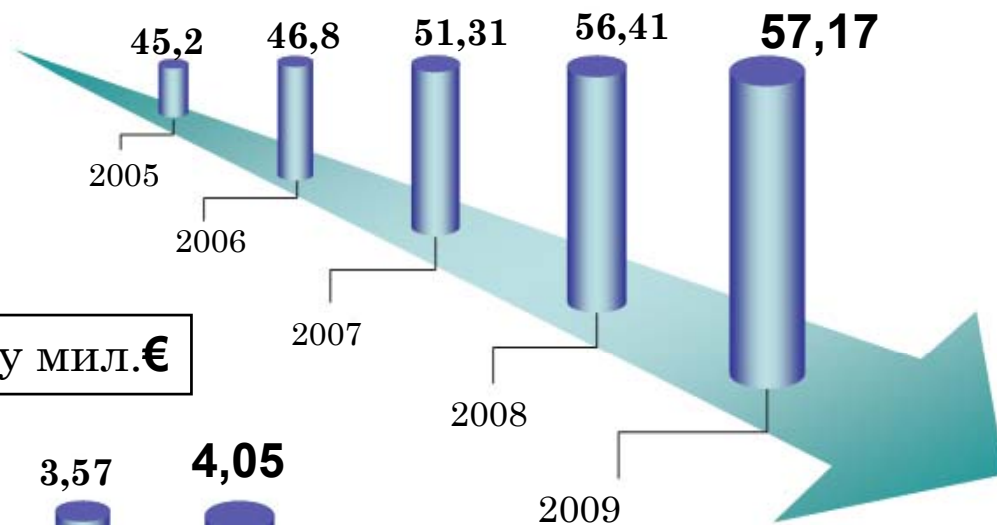
Садржај

- Статистика тржишта осигурања
- Улагања друштава за осигурање
- Међународни стандарди надзора улагања средстава друштава за осигурање
- Закључци

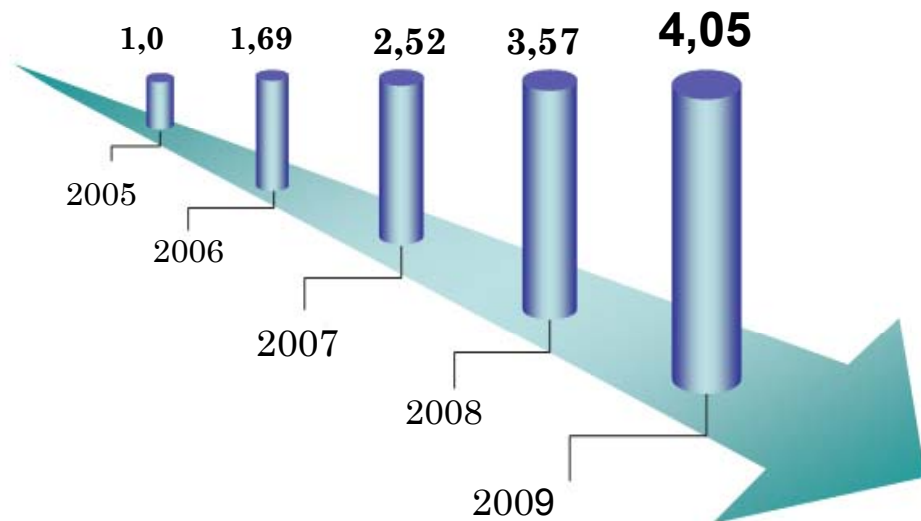
Статистика тржишта осигурања Републике Српске

Константан раст премија по годинама
11 друштава за осигурање

Неживотно осигурање у мил. €

Животно осигурање у мил. €

Статистика тржишта осигурања Републике Српске

ОПИС	2006.	2007.	2008.	2009.
Актива према укупној активи фин. сектора %	3,77	2,97	3,28	3,81
Нето резултат (у мил. €)	5,23	3,95	-0,84	3,08
Исплаћене штете/ Премија %	30,62	31,36	35,51	33,71
Поврат на имовину ROA	6,44	4,05	-0,97	2,66
Поврат на капитал ROE	14,66	9,23	-1,77	6,66
Аутоодговорност/ Укупна премија	75,97	74,13	70,46	71,27

**Екстензивни
раст
(структура
обрачунате
премије)**

Компаративни показатељи

Земља		Премија/Број становника(у \$)			Премија/БДП(%)			Животно/Укупна премија %		
		2006.	2007.	2008.	2006.	2007.	2008.	2006.	2007.	2008.
БиХ	Република Српска	42,17	51,15	60,93	1,46	1,43	1,39	3,48	4,69	5,96
	Федерација БиХ	59,84	72,87	104,20	2,20	2,16	3,35	13,91	16,69	17,56
Аустрија		2.396,70	2.620,50	2.856,80	6,10	5,80	5,80	46,08	45,40	45,30
Бугарска		100,90	139,30	178,60	2,60	2,70	2,70	14,05	14,96	13,70
Грчка		489,30	537,90	593,90	1,80	1,90	1,90	52,47	51,53	51,70
Мађарска		376,20	491,90	501,40	3,40	3,50	3,10	51,30	55,62	53,10
Румунија		94,50	135,20	165,00	1,70	1,80	1,80	19,52	19,36	19,80
Словенија		1.100,90	1.294,80	1.483,90	5,80	5,70	5,40	31,30	32,18	31,80
Србија		77,10	103,10	126,10	1,80	1,80	1,90	9,93	10,31	12,20
Турска		89,20	110,80	116,10	1,60	1,70	1,20	14,59	13,08	12,80
Хрватска		307,90	370,70	430,70	3,30	3,30	3,20	26,46	27,29	26,30
Чешка		519,60	631,30	804,40	3,80	3,70	3,50	38,63	41,35	40,60

Друштва за осигурање као институционални инвеститори

- Акумулирање средстава по основу уплате премије великог броја осигураника у виду различитих резерви и фондова (специфичност животног осигурања - дугрочност и континуираност)
- Одржавање ликвидности, солвентности и капиталне адекватности
- Прописи у РС : одржавање минималног гарантног фонда и формирање потребних техничких резерви
- Вишеструке функције друштава за осигурање:
 - заштита од ризика (појединца и заједнице)
 - штедња и акумулирање средстава
 - кредитна
 - алокација капитала,
 - инвестициона
 - развојна

Улагања средстава друштава за осигурање у РС

Затечено стање:

- **Одсуство адекватног регулаторног оквира и независног надзора –до 2006. г.**
- **Недовољне техничке резерве**
- **Без адекватног покрића**

- **Лоша билансна структура активе- ненаплаћена потраживања, скривени губици**
- **Неповољна структура, неконтролисана улагања**
- **Низак степен диверзификације, ликвидности и профитабилности средстава за покриће техничких резерви**

- **Низак ниво транспарентности, значајан удио трансакција са повезаним лицима – конфликт интереса**
- **Неразвијени системи интерне контроле и ревизије**
- **Недостатак специјалистичких знања код запослених**

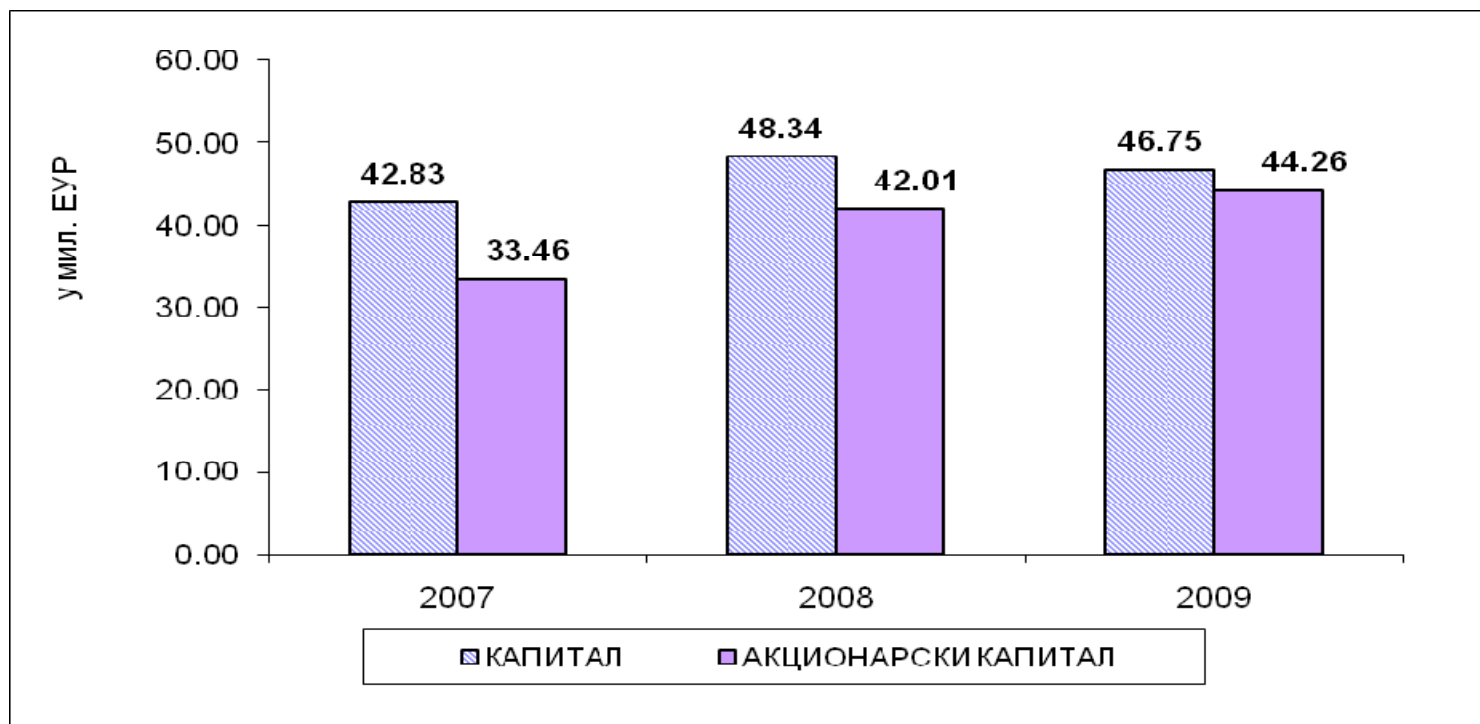

КАПИТАЛ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

Затечено стање: поткапитализираност, скривени губици

Повећање основног капитала резултат надзорних активности и налога Агенције за докапитализацију

Покриће минималног гарантног фонда – намјенски депозит или државне хартије од вриједности

ОБРАЧУНАТЕ ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

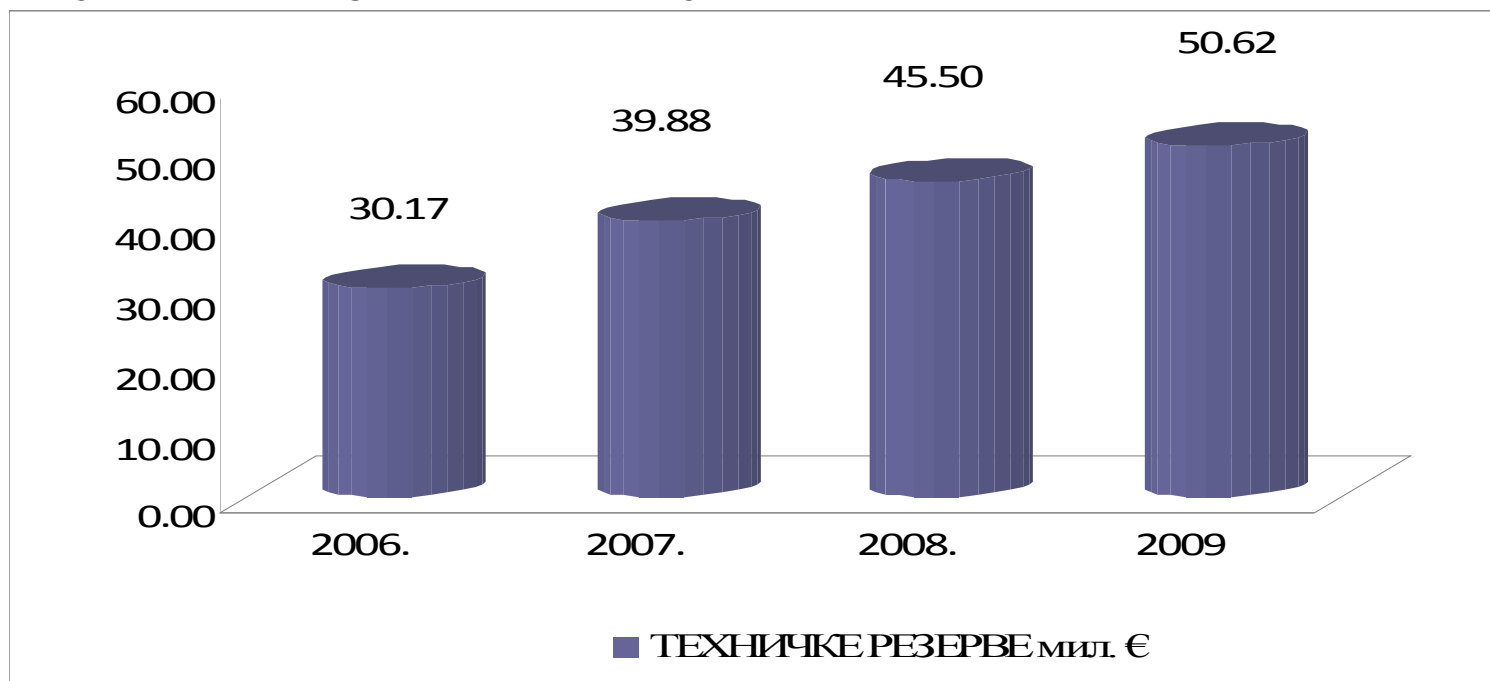
Примјена новог Правилника и надзорне активности:

-обрачун на основу актуарских призната метода

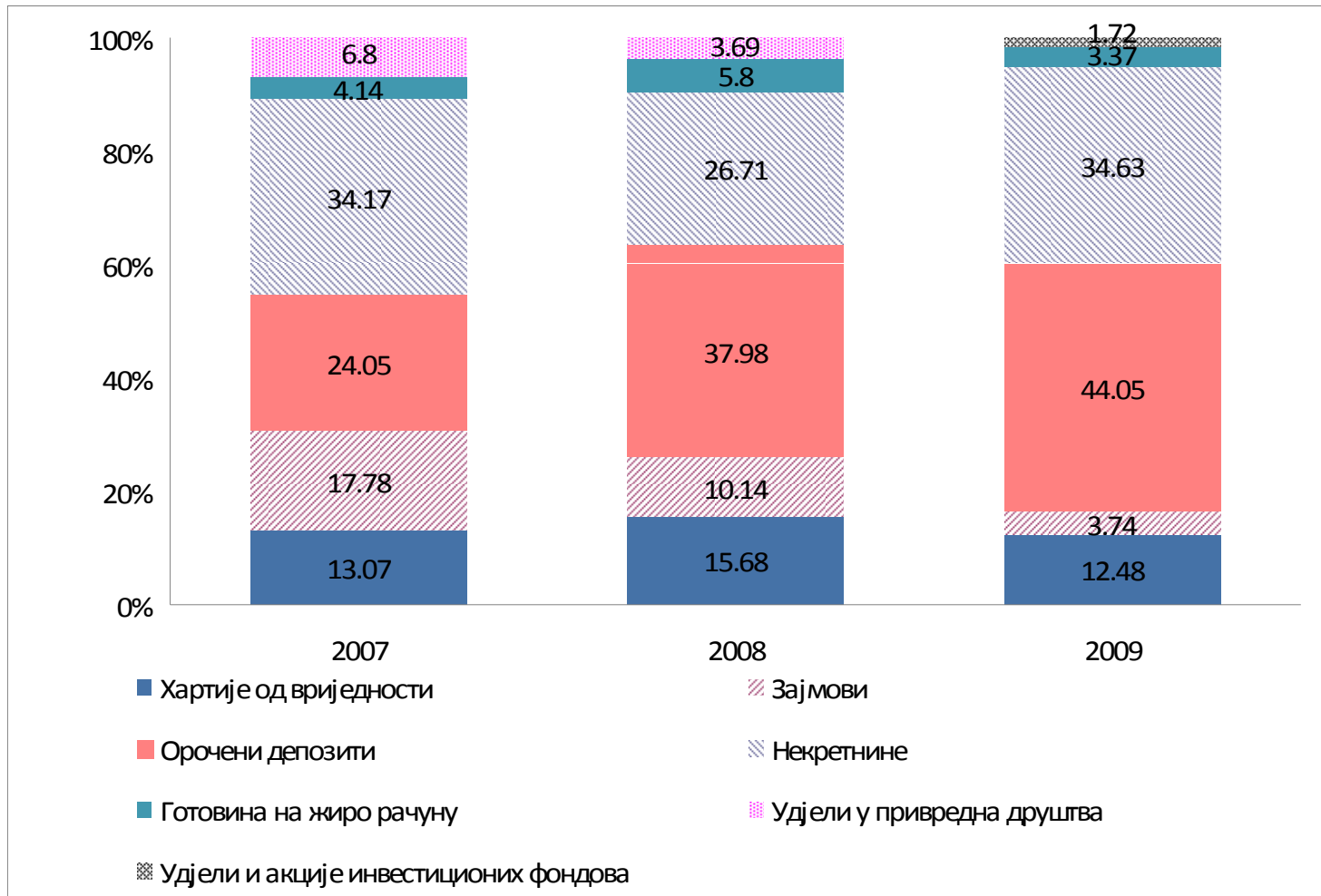
-конзистентна примјена

-бржи раст од премије

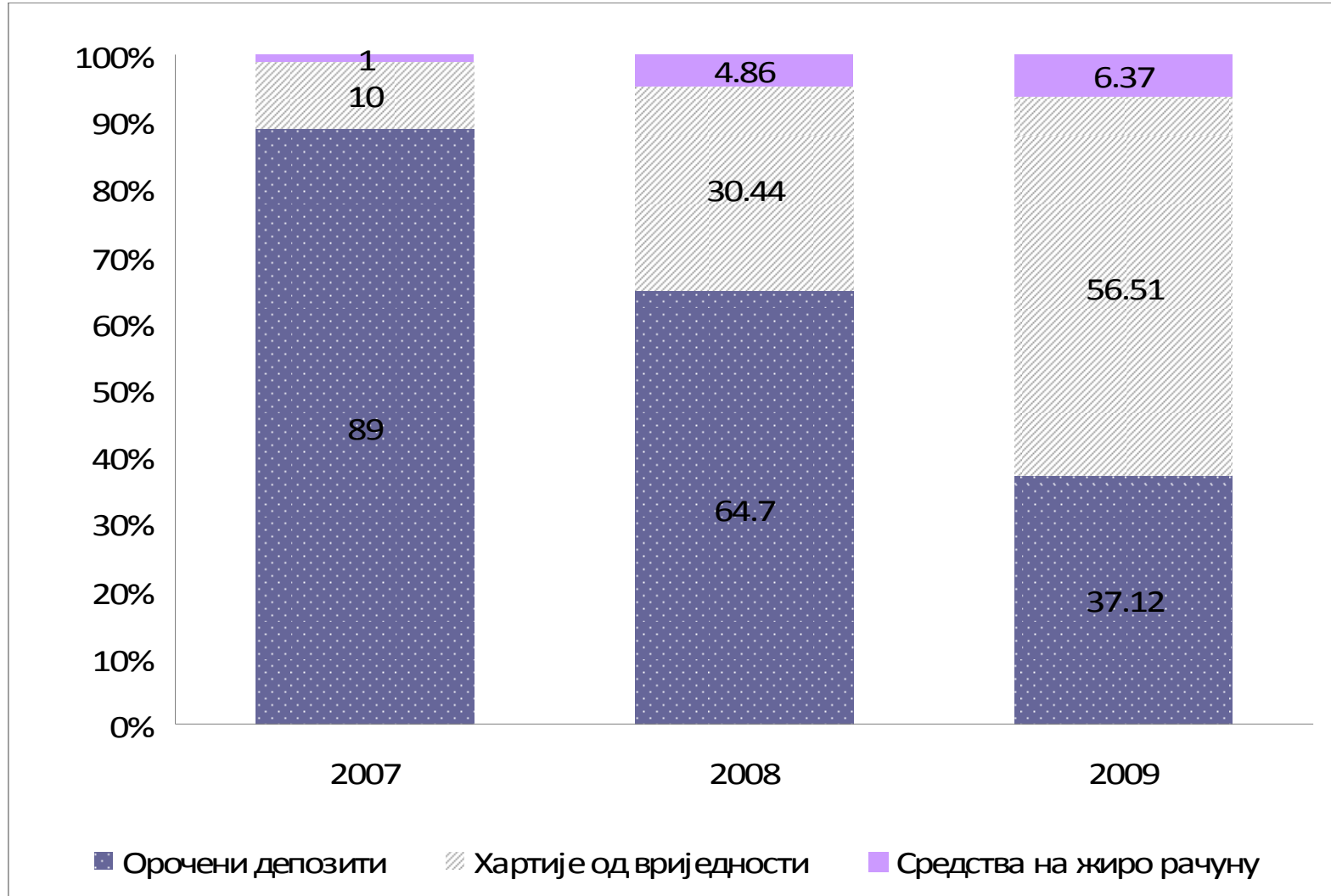
-унапређење надзора-континуитет, стандардизовано
извјештавање у електронској форми

УЛАГАЊА СРЕДСТАВА ЗА ПОКРИЋЕ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ

УЛАГАЊА СРЕДСТАВА ЗА ПОКРИЋЕ МАТЕМАТИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Међународни стандарди

Међународна асоцијација супервизора у осигурању IAIS Основни принципи осигурања Принцип бр. 21

Од друштава за осигурање се захтијева да поштује стандарде о улагањима:

- Циљеви улагања
 - Инвестициона политика
 - Микс активе
 - Вредновање
 - Диверсификација
 - Усклађеност активе и пасиве –пласман средстава детреминише квалитет и рочност обавеза
-
- Управљање ризиком

Међународни стандарди надзора улагања друштава за осигурање

❑ Циљеви улагања

- Испуњење обавеза према осигураницима и трећим лицима корисницама осигурања
- Максимизација вриједности друштва за осигурање (благостање акционара)
- Максимизација готовинског тока

❑ Процес улагања (инвестирања)

- Одлука (изјава) о инвестиционој политици
 - Одлука о расподјели средстава
 - Појединачни избор (конкретна улагања, формирање портфелја, одобрења и овлашћења за трансакције)
 - Оцјена ефеката (контрола процеса)
- Истовремено управљање са 2 финансијска портфелја
Инвестициони портфелј +
Портфелј осигурања

Међународни стандарди надзора улагања друштава за осигурање

Финасијски инструменти и друга улања друштва за осигурање се анализирају са становишта:

- Ризика
- Начина вредновања (конзистентна правила)
- Поврата- приноса
- Доспијећа
- Ликвидности
- Утрживости
- Колатерала (заштита)
- Утицаја на диверсификацију портфеља

Довољан обим уложених средстава за покриће техничких резерви и гарантног фонда

(адекватност средстава за измирење будућих обавеза)

- Лоше структуриран инвестициони портфолио -питање довољности стопе приноса
- или врло ризични инвестициони портфолио – питање пада вриједности и губитака

Међународни стандарди надзора улагања друштава за осигурање

Приступи за регулативу улагања

- Обавезна улагања
 - Дозвољена улагања
 - Инвестициона ограничења и горњи лимити
 - Капитални захтјеви на бази ризика
 - Капитална адекватност (стално располагање одговарајућим капиталом с обзиром на обим и врсте осигурања које обавља и ризике којима је друштво изложено)
- (основни и додатни капитал, одбитне ставке)
- Правило разумне особе

□ Прописи РС -дозвољена улагања У РС и БиХ

- хартије од вриједности (емитенти БиХ, ентитети, ЦБ БиХ, фондови ИРБ)
- обвезнице (коропративне, муниципалне)
- акције, удјели ИФ
- зајмови осигурани заложним правом на некретнине, гаранцијом банке или државним хов
- некретнине без терета
- депозити

Изван БиХ макс. 20% средстава

- хов емитоване од земаља ЕУ и међународних фин . инст.
- рејтинговане обвезнице – орг. тржиште ЕУ
- акције – орг. тржиште ЕУ - додатни услови

Наредни период

□ Друштва за осигурање

- Нова регулатива, усклађивање са директива ЕУ и међународним стандардима супервизије у осигурању
- Мјере у правцу санације-одмјерене и доступне
- Стварање претпоставки за дугорочну стабилизацију сектора
 - Развој нових производа
 - Степен развијености домаћег финансијског тржишта
 - Неспремност и инертност друштава за осигурање да прихвате нову улогу институционалних инвеститора
 - Тренутна финансијска криза

□ Добровољни пензијски фондови

- Закон о добровољним пензијским фондовима и подзаконска регулатива:
 - Инвестициона начела и политика
 - Дозвољена улагања
 - Ограничења улагања
 - Улагања изван БиХ (ЕУ, ОЕСД, СЕФТ)
- Стварање претпоставки за даљи развој
 - порески подстицаји
 - пензијска реформа
- Пензијски резервни фонд

Хвала на пажњи
Божана Шљивар

azors.kabinet@blic.net

